

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Куди податись: резиденції у Парижі, Маастрихті та Граці, виставка в Кривому Розі, «Заземлення» від ІЗОЛЯЦІЇ \(та більше\). – Іван Скорина](#)

[Концерт О. Torvald, вистава «Стусанина», «Хорообрі міста» та інше: куди піти 6–8 жовтня? – Дарія Подвишенна](#)

Вшанування пам'яті

[У Чернівцях встановили пам'ятник письменнику і композитору Сидору Воробкевичу. – Марина Конопльова](#)

Медіа

[Комітет гуманітарної та інформполітики обговорить концепцію іномовлення з Міністерством культури. – Світлана Остапа](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[У Харкові запустили освітню кампанію на сіті-лайтах про особистостей, пов'язаних із містом](#)

Креативні індустрії

[Гра Death From Above про війну в Україні отримала кримськотатарську локалізацію. – Юлія Поліковська](#)

Благодійність. Меценатство

[Плейлист «Хорообріх міст»: що слухати на благодійній події від Ukraïner? – Яна Ільків](#)

[Гаражний розпродаж від Сергія Жадана зібрав понад 42 тисячі гривень на дрони для ЗСУ \(ФОТО\). – Оксана Заблоцька](#)

Фестивалі

[Наново відкриє постать митця. У Первомайську на Миколаївщині вперше організують «Вінграновський ART FEST». – Дар'я Свистуха](#)

Театр

[У Львові відкрився Міжнародний театральний фестиваль «Золотий Лев»](#)

[Одеський театр опери та балету виступив на сцені Афінського амфітеатру](#)

[Театр на лівому березі Дніпра: покажіть нам те, чого ми не бачили. – Любов](#)

Базів

Чернігівський драмтеатр відкриває сезон після влучання ракети

Музика

Music Export Ukraine підтримає 20 проєктів міжнародної співпраці. Розповідає-мо, як подати заявку. – Дарія Подвишенна

У Києві відкриють перший у країні простір, присвячений традиційній українській музиці

Візуальні мистецтва

У Львові відкрилась виставка скульптури Івана Самотоса. – К.С.

«Це ж було вже!» Нотатки про хайп, паблік-арт і Львівський тиждень скульптури. – Олександра Кущенко

Кіномистецтво. Кінопрокат

Національну спілку кінематографістів України очолив кінооператор Сергій Борденюк. – Олена Чередниченко

Київський тиждень критики: сьомою стрічкою міжнародної програми стане «Прісцилла» Софії Копполи. – Анастасія Ампілогова

Кінофестиваль «Молодість» оголосив стрічки конкурсних програм: Міжнародний короткометражний конкурс, студентський конкурс, документальний конкурс та Teen Screen. – Анастасія Ампілогова

У прокат вийшов документальний фільм «Міста та їхні герої». – К.С.

Олександр Щур: Наш фільм – це така виїзна Буча. Не можна всіх привезти в Бучу, але можна «Бучу» привезти до людей по всьому світу. – Оксана Наумова

IdeaFilms презентувала у Польщі комедійний серіал «Сусіди назавжди» про взаємини між українською та польською родинами. – Марина Баранівська

На каналі «Суспільне Культура» в листопаді відбудеться прем'єра серіалу в жанрі мок'юментарі «Карлос в Україні». – Марина Баранівська

Просвітництво

Projector та Довженко-Центр запускають відеокурс про українську анімацію. – Юлія Поліковська

Література. Книговидання

Фестиваль «Міст з паперу» в Ужгороді – воєнне повітря і німецько-українські зв'язки. – Олег Коцарев

«Ми навчилися стільки всього, чого не планували вчитися»: промова Катерини Калитко на відкритті Lviv BookForum. – Дарія Подвишенна

[Софії Андрухович вручили премію «Зустріч» під час Lviv Book Forum. – Андріана Стахів](#)

[У Львові презентували книгу про найбільші військові злочини Росії проти України](#)
[Три стенди, 43 видавництва, понад 500 книг. Як Україну представлятимуть на Франкфуртському книжковому ярмарку. – Марія Кабацій](#)

[У Фінляндії презентували книжку про фінську подорож Олександра Богомазова. – Олеся Бойко](#)

Музейна справа

[Українські музеї отримали відзнаки на престижному міжнародному фестивалі у Словенії](#)

[У Франківську відкрили виставку з оцифрованими експонатами про історію Маріуполя](#)

Охорона культурної спадщини

[МКІП пропонує організації ALIPH взяти під патронат зруйновані культурні пам'ятки для реставрації](#)

[У Київській раді хочуть передати заповіднику «Києво-Печерська лавра» землі на Лаврській. – Big Kyiv](#)

[Стан головного собору занедбаний: Мінкульт проводить інвентаризацію храмів Чернігова, якими користувалася УПЦ МП. – Ольга Кацімон](#)

[У Чернігові тимчасово обмежили доступ до чотирьох храмів для УПЦ МП](#)

[На Чернігівщині представники УПЦ МП намагалися завадити роботі комісії Мінкульту. – «Главком»](#)

[Археологи знайшли під Вишгородом ливарний цех часів Київської Русі. – Марина Конопльова](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Завжди відкриті, завжди без гостей: чому українці втрачають інтерес до бібліотек? – Віктор Круглов](#)

[У сільській бібліотеці старі запилені книжки? Це не так! Як на Одещині бібліотекарка у другому поколінні створює власні проєкти. – Марина Мрук](#)

Релігія

[Нардепи зібрали 226 голосів для заборони московського патріархату. – «Главком»](#)

[Неврегульований статус УПЦ може призвести до промосковського реваншу, – о. Сергій Прокопчук. – Тарас Антошевський](#)

[В УПЦ МП звинуватили СБУ в «розпалюванні релігійної ворожнечі»](#)

Міжнародне співробітництво

[Українська книжкова полицка з'явилася у Стамбульському університеті. – Марина Конопльова](#)

Підтримка України у світі

[Джилліан Андерсон закликала допомагати дітям України. – Микола Потика](#)

[ЮНЕСКО створить віртуальний музей з тривимірними зображеннями вкрадених витворів мистецтв. – The Guardian](#)

[В онлайн-кінотеатрах рф планують показувати бразильські мильні опери 90-х](#)

Загальні питання

Куди податись: резиденції у Парижі, Маастрихті та Граці, виставка в Кривому Розі, «Заземлення» від ІЗОЛЯЦІЇ (та більше). – Іван Скорина

Йдеться про гранти, стипендії, резиденції, навчання. Серед них: Open Call на виставку «Спротив», грант Biennials Connect, віртуальна резиденція «Заземлення. Інвазія» та багато ін. Докладніше:

<https://artslooker.com/where-to-apply-residencies-in-paris-maastricht-and-graz-exhibition-in-kryvyi-rih-grounding-from-iso/>

Концерт О. Torvald, вистава «Стусанина», «Хоробрі міста» та інше: куди піти 6–8 жовтня? – Дарія Подвишенна

О. Torvald зіграє концерт вперше за довгий час, The Unsleping гратимуть просто неба, у Культ Мотиві пройде благодійний фестиваль, де «посилатимуть» путіна, у Bel Etage буде Dark Stage Festival від організаторів Файного міста, у Мистецькому Арсеналі стартує благодійна подія «Хоробрі міста», а Vivienne Mort зіграє концерт при свічках. Про події у Києві, Львові, Чернівцях, Дніпрі, Рівному і Полтаві. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/kudy-pity-6-8-zhovtnia/>

Вшанування пам'яті

У Чернівцях встановили пам'ятник письменнику і композитору Сидору Воробкевичу. – Марина Конопльова

У Чернівцях перед центральним корпусом Національного університету імені Юрія Федьковича встановлено пам'ятник письменнику і композитору С. Воробкевичу. Скульптуру виготовлено з бронзи за кошти будівельної компанії «Водограй». Містяни та туристи зможуть дізнатися більше про видатного буковинця завдяки QR-коду, який розміщено поруч із пам'ятником. Проект створив львівський скульптор С. Федорин. Докладніше:

<https://shotam.info/u-chernivtsiakh-vstanovyly-pam-iatnyk-pysmennyku-i-kompozytoru-sydu-ru-vorobkevychu/>

Медіа

Комітет гуманітарної та інформполітики обговорить концепцію іномовлення з Міністерством культури. – Світлана Остапа

4 жовтня члени парламентського комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, розглянувши питання «Система державного іномовлення України: стан та перспективи розвитку», вирішили обговорити концепцію іномовлення спільно з Міністерством культури та інформаційної політики. З такою пропозицією виступив член комітету М. Княжицький, який сказав, що доповідачка з цього питання (генеральна директорка ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України» Ю. Островська) та журналісти іномовлення просто виконують концепцію, яку їм спустили зверху, і до них питань немає. На думку Княжицького, а також члена комітету В. В'ятровича, концепція мовлення російською мовою каналу «FreeДом», орієнтованого переважно на рф, є хибною. Так само вони не розуміють, чого канал «Дім» мовить в Україні, а не за її

межами. Голова комітету М. Потураєв сказав, що було би доцільно, щоб «Дім» мовив для українськомовної аудиторії США та Канади. А заступниця голови комітету Є. Кравчук зазначила, що російськомовний «FreeДом» дивляться в країнах Балтії. Ю. Островська представила презентацію про стан та перспективи системи державного іномовлення України. Розповіла про розвиток діджитал-майданчиків іномовлення. А також зазначила про 8,9 млрд переглядів контенту «FreeДом» на діджитал-майданчиках ДП «МППУ» та медіагруп за 18 місяців, з них 1,9 млрд на майданчиках іномовлення. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217736/2023-10-05-komitet-gumanitarnoi-ta-informpolityky-obgovoryt-kontseptsiyu-inomovlennya-z-ministerstvom-kultury/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

У Харкові запустили освітню кампанію на сіті-лайтах про особистостей, пов'язаних із містом

«Сіті-лайти – це така собі демо-версія того, як могло б відчуватися наше місто, якби ми мали ті назви, які дійсно рідні для Харкова, а не нав'язані росією, Радянським Союзом. Це спроба наповнити вулиці іншими наративами, іншими історичними постатями, тому що процеси деколонізації у Харкові рухаються дуже повільно. Це стосується і топонімів, і меморіальних табличок і пам'яників. Ми все ще маємо назву однієї з центральних вулиць – Пушкінська, і ніхто не поспішає її перейменувати», – розповідає К. Переверзева, головна редакторка журналу «Люк», який реалізує проєкт. За її словами, для кампанії розробили 15 різних креативів: два присвячено явищам – тому, що гасло «Слава Україні» з'явилося саме в Харкові, та харківському правопису, який називають «скрипниківкою», решта – про діячів української культури, здебільшого тих, чия робота пов'язана з Харковом, зокрема, це митці «Розстріляного відродження». Сіті-лайти – друга частина проєкту «Харків, де твоє обличчя?». До цього з лютого по травень ГО «Люк-Медійна Група» створював різноманітний пізнавальний контент, зокрема відеоісторії. Освітня кампанія реалізується завдяки Ініціативному центру сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання» за фінансової підтримки Євросоюзу. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770247-u-harkovi-zapustili-osvitnu-kampaniu-na-sitilajtah-pro-osobistostej-povazanih-iz-mistom.html>

Креативні індустрії

Гра Death From Above про війну в Україні отримала кримськотатарську локалізацію. – Юлія Поліковська

Компанія Lesser Evil, видавець гри Death From Above, що розповідає про захист України від російського вторгнення, випустила безкоштовне оновлення, яке містить локалізацію гри на кримськотатарську мову, а також новий контент. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/33141/2023-10-06-gra-death-from-above-pro-viynu-v-ukraini-otrymala-krymskotatarsku-lokalizatsiyu/>

Благодійність. Меценатство

Плейлист «Хоробрих міст»: що слухати на благодійній події від Ukraïner? – Яна Ільків

8 жовтня у Мистецькому Арсеналі в Києві відбудеться благодійна подія «Хоробрі міста», яку організовує команда Ukraïner. Мета проекту – зібрати 10 мільйонів гривень для фонду «Повернись живим». Кошти підуть на забезпечення восьми інженерно-саперних груп Сил підтримки ЗСУ. У програмі події – концерт, фотовиставка та панельні дискусії, під час яких обговорюватимуться теми відновлення українських міст після деокупації. А також виступи Паліндрома, «Крихітки», Отоу, Саші Чемерова, Lely45 та «Другої Ріки». Ведучим події стане комік та актор В. Байдак. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/playlist-brave-cities/>

Гаражний розпродаж від Сергія Жадана зібрав понад 42 тисячі гривень на дрони для ЗСУ (ФОТО). – Оксана Заблоцька

Письменник та музикант С. Жадан влаштував благодійний розпродаж своїх речей у співпраці з Харківським літмузеєм. Вдалося зібрати понад 42 тисячі гривень – на станцію дронів для 1-ї окремої бригади спеціального призначення ім. Івана Богуна. Докладніше:

<https://suspilne.media/587367-garaznij-rozprodaz-vid-sergia-zadana-zibrav-ponad-42-tisaci-griven-na-droni-dla-zsu-foto/>

Фестивалі

Наново відкриє постать митця. У Первомайську на Миколаївщині вперше організують «Вінграновський ART FEST». – Дар'я Свистуха

На Миколаївщині 4 листопада вперше відбудеться «Вінграновський ART FEST». Захід, присвячений українському письменнику-шістдесятнику, поету, режисеру, актору й сценаристу М. Вінграновському, проходитиме в його рідному місті Первомайськ. Він має не розважальну, а просвітницьку і благодійну мету: збиратимуть донати на потреби оборони України. У програмі: зустрічі з діячами культури, художня виставка, літературні читання, музичний перформанс, драматична вистава, гутірки, лекції та кінопоказ. Докладніше:

<https://suspilne.media/587251-nanovo-vidkrie-postat-mitca-u-pervomajsku-na-mikolaivsini-vperse-organizuut-vingranovskij-art-fest/>

Театр

У Львові відкрився Міжнародний театральний фестиваль «Золотий Лев»

У Львові відбулося відкриття 34-го Міжнародного театального фестивалю «Золотий Лев», де переважно буде представлено вистави, прем'єри яких відбулися після початку повномасштабного вторгнення рф. Участь беруть театри з Києва, Хмельницького, Вінниці, Сум, Кропивницького, Херсона, Луганська, Чернігова, Львова, а також театри з Чехії, Франції та Данії. Загалом понад 20 подій. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770464-u-lvovi-rozpocavsamiznarodnij-teatralnij-festival-zolotij-lev.html>

Одеський театр опери та балету виступив на сцені Афіньського амфітеатру

Одеський національний академічний театр опери та балету виступив на сцені Афіньського амфітеатру Одеона Ірода Античного. «2 жовтня з величезним успіхом пройшов балет Л. Мінкуса „Дон Кіхот” у супроводі оркестру Одеської опери під орудою заслуженого артиста України І. Чернецького», – йдеться у повідомленні МКІП. Виставу відвідали посол України у Грецькій Республіці С. Шутенко та представники посольств 16 країн, що діють на території Греції. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770208-odeskij-teatr-operi-ta-baletu-vistupiv-na-sceni-afinskogo-amfiteatru.html>

Театр на лівому березі Дніпра: покажіть нам те, чого ми не бачили. – Любов Базів

Новий 46-й театральний сезон у Театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра розпочали показом «Море... Ніч... Свічки...» – знакової для театру вистави, адже вона вже йшла в цих стінах у режисурі його засновника Е. Митницького. Кураторка поновлення – учениця Митницького, а нині головна режисерка театру Т. Трунова. Також розповідається про плани закладу на найближчий час, а ще про публічний показ уривків фіналістів II Фестивалю «Митниця. Нова режисура», що проходили 4–5 жовтня. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770290-teatr-na-livomu-berezi-dnipra-pokazit-nam-te-cogo-mi-ne-bacili.html>

Чернігівський драмтеатр відкриває сезон після влучання ракети

6 жовтня Чернігівський обласний музично-драматичний театр імені Шевченка виставою «Гріх» за однойменною п'єсою В. Винниченка відкриває новий театральний сезон після влучання російської ракети 19 серпня. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770638-chernigivskij-dramteatr-vidkrivae-sezon-pisla-vlucanna-raketi.html>

Музика

Music Export Ukraine підтримає 20 проєктів міжнародної співпраці. Розповідаємо, як подати заявку. – Дарія Подвишенна

Незалежна організація Music Export Ukraine оголосила опен-кол на приймання заявок від українських артистів, які хочуть співпрацювати з колегами з-за кордону. Заявку можна подати на спільну роботу: пісню, подкаст, відео, інтерв'ю тощо. Ці роботи отримають медійну підтримку та фінансову підтримку на продакшен. На одну співпрацю передбачено 35 тисяч гривень. Аналогічні програми команда Music Export Ukraine організовувала і раніше. Наприклад, торік організація виграла грант на 30 000 євро на проєкт Music is an answer, з яким профінансувала 25 колаборацій українських музикантів з європейськими колегами. Разом з українським проєктом фінансування отримали ще 22 лоти з різних країн. А ще раніше Music Export Ukraine разом зі своїми партнерами запустили платформу ARTery, яка має на меті допомогти українським фахівцям музичної індустрії знайти роботу в Європі. Цьогоріч проєкт розраховано на 20 колабора-

цій, результати буде презентовано наприкінці 2023 року. Мета – допомогти налагодити зв'язок між українськими та європейськими музикантами й продюсерами. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/music-export-ukraine-project-artists/>

У Києві відкриють перший у країні простір, присвячений традиційній українській музиці

У Києві на Подолі відкриють перший у країні простір, присвячений традиційній українській музиці. Там проводитимуть концерти, курси зі співу та гри на музичних інструментах, лекції митців та багато інших культурних подій. Простір відкриється 7 жовтня за адресою вул. Сагайдачного, 12, 3 поверх. Відвідувачі зможуть послухати виконання давніх треків наживо у виконанні гурту US Orchestra та музикантів із «ДваТри». Також до спільноти простору належать «Рись», «ЩукаРиба», «Збитень», «Вільце» та «Шум'я». Кураторами проекту стали К. Капра та А. Левченко, які займаються популяризацією традиційної музики вже понад 9 років. Докладніше:

<https://platfor.ma/u-kyievi-vidkryut-pershyj-u-krayini-prostir-prysvyachenij-tradytsijnij-ukrayinskij-muzytsi/>

Візуальні мистецтва

У Львові відкрилась виставка скульптури Івана Самотоса. – К.С.

У Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького відкрито виставку «Іван Самотос: Стверджене / Нереалізоване». Експозиція презентує творчість відомого львівського скульптора у трьох вимірах: поетично-образної мови скульптури від ранніх творів до формалістичних знахідок 1990–2000-х років; начерки, ідеї творів монументального жанру, так і не реалізовано в повному обсязі; адресована студентам авторська педагогічна методологія скульптури як професійної мистецької галузі. Проєкт приурочено до 90-річчя від дня народження митця, педагога й активного громадського діяча. Куратори: Р. Яців, І. Кожан, О. Біла та І. Лобан. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_vidkrilas_vistavka_skulpturi_ivana_samotosa_n1572087

«Це ж було вже!» Нотатки про хайп, паблік-арт і Львівський тиждень скульптури. – Олександра Кущенко

Арткритикиня, дослідниця львівського мистецького середовища зазначає: «Триває II Львівський тиждень скульптури, який включає кілька соловиставок на мистецьких локаціях і в торговому центрі. Його основна експозиція – „Старе і нове/Нове і старе” – розгорнута на близько 3 тис. м² Палацу мистецтв. Артпроекти також вийшли на вулиці і в Стрийський парк. У місті, де немає жодного пам'ятника жінці, увагу громадськості до події привернув передусім хайп навколо єдиної кічевої роботи – скульптури „Впевнена” В. Корчового. Попри назву основного проєкту, нового в ньому не видно. Це ж було вже!...». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/06/578160_tse_zh_bulo_vzhe_notatki_pro_hayp.html

Кіномистецтво. Кінопрокат

Національну спілку кінематографістів України очолив кінооператор Сергій Борденюк. – Олена Чередниченко

IX з'їзд Національної спілки кінематографістів України обрав нового голову Спілки. Ним став відомий кінооператор С. Борденюк, який з 2008 року є секретарем правління цієї організації. Зі 133 делегатів за нього проголосувало 92 кінематографісти, проти – 41. За опонента Борденюка – продюсера, засновника та керівника компанії «Артхаус Трафік» Д. Іванова – голоси розподілилися чітко навпаки: за – 41, проти – 92. Попередній очільник НСКУ, кінорежисер та генеральний директор Національної кіностудії ім. О. Довженка О. Янчук перевищив термін своєї каденції на два роки: замість визначених статутом чотирьох років, обіймав цю посаду шість. Він пояснив: у 2021-му не змогли провести з'їзд через пандемію коронавірусу, а у 2022-му завадила повномасштабна війна. З'їзд відкрився доповіддю Янчука, у якій він прозвітував про діяльність Спілки під його керівництвом. Насамперед зазначив, що його зайнятість на посаді гендиректора кіностудії не дозволяла йому «проводити більше часу у Будинку кіно, але деякі проекти втілити, все ж таки, вдалося». Серед іншого, вдалося стати на захист прав та інтересів кіноспільноти: як відомо, у травні цього року НСКУ подала судовий позов проти Кабінету Міністрів, оскаржуючи рішення Держкіно продовжити повноваження членів Ради з державної підтримки кінематографії... Але було й те, що беззаперечно об'єднало табори прихильників обох кандидатів. Це опозиція до Держкіно, яке останніми роками надто віддалилося від нагальних потреб та запитів кінематографістів. Як сказала у своєму виступі Ю. Сінкевич (генеральна продюсерка ОМКФ, членкиня наглядової ради та співзасновниця Української кіноакадемії, членкиня наглядової ради Українського інституту, Європейської кіноакадемії та Українського Оскарівського комітету), «Держкіно не є нашим другом та партнером, на жаль». Тож і Борденюк, і Іванов, і деякі інші кінематографісти, які брали слово, обговорювали та пропонували засоби, завдяки яким кіноспільнота в нинішні важкі часи буде сама відшукувати можливості для своєї професійної реалізації, не покладаючись на підтримку Державного агентства України з питань кіно. Зазначається, що ані т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Р. Карандеєва, ані голови Держкіно М. Кудерчук на цьому важливому для кінематографістів зібранні не було. Хоча, звісно, представників Мінкульту та Агентства на нього запрошували. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217738/2023-10-05-natsionalnu-spilku-kinematografistiv-ukrainy-ocholyv-kinooperator-sergiy-bordenyuk/>

Київський тиждень критики: сьомою стрічкою міжнародної програми стане «Прісцилла» Софії Копполи. – Анастасія Ампілогова

Київський тиждень критики, який триватиме 12–18 жовтня у кінотеатрі «Жовтень», нещодавно представив шість картин міжнародної програми, серед яких – гіти Канн і Берлінале. Тепер відома остання стрічка, яку організатори тримали в секреті. На фестивалі покажуть біографічну драму про дружину Елвіса Преслі «Прісцилла» режисерки Софії Копполи. Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/kyivskyj-tyzhden-krytyky-somoyu-strichkoyu-mizhnarodnoyi-programy-stane-pristsylla-sofiyi-koppoly/>

Кінофестиваль «Молодість» оголосив стрічки конкурсних програм: Міжнародний короткометражний конкурс, студентський конкурс, документальний конкурс та Teen Screen. – Анастасія Ампілогова

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість», що проходить 21–29 жовтня у столичному кінотеатрі «Жовтень», продовжує оголошувати конкурсні програми. До міжнародного конкурсу входять три секції – повнометражні, короткометражні та студентські фільми. До міжнародної короткометражної програми включено перші професійні фільми із хронометражем до 45 хвилин. До студентської ж програми обирають фільми, зняті учнями кіношкіл. Також оголошено два останні фільми з міжнародної повнометражної програми: «Шайда» Нури Нізарі (Австралія, 2023), висунута від Австралії на здобуття премії «Оскар» у категорії «Найкращий міжнародний фільм»; «Рай палає» Мікі Густафсон (Швеція, Італія, Данія, Фінляндія, 2023). Режисерка отримала приз за найкращу режисуру в секції Orizzonti на цьогорічному Венеційському кінофестивалі. До конкурсу дебютних повнометражних документальних фільмів увійдуть 7 фільмів (два останні фільми програми буде оголошено пізніше), важливе місце займають стрічки про Україну. У межах фестивалю покажуть стрічку «Проект Клезмер» Леонардо Коха та Паломі Шахман. Також до програми увійшов новий фільм режисера Івана Сауткіна «Поема для маленьких людей», який розповідає паралельні історії подруг з деокупованого українського селища та волонтерів. Повнометражний документальний дебют швейцарської режисерки українського походження Лесі Кордонець «Переступаючи кордони» про українських паролімпійців, які виборюють спортивні перемоги на тлі великої війни, відзначили призом Zonta Award на кінофестивалі Vision Du Reel. У програмі також представлять квір-стрічки: у документальному конкурсі покажуть переможця DOK Leipzig-2022 – фільм Тео Монтойя «Anhell69» про молоде квір-покоління Колумбії. Серед інших фільмів-учасників документального конкурсу – «Собор» Деніса Добровода, визнаний найкращим повнометражним фільмом на Краківському фестивалі у 2022 році. Програму Teen Screen присвячено картинам для дітей та підлітків. Її було засновано у 2017 році, вона походить зі старшої секції «Молодість – дітям». До програми увійшло 7 фільмів, серед них – учасники Каннського кінофестивалю та Берлінале, зокрема й стрічка-володар Гран-прі Берлінале-2023 в секції Generation «Мімі» Міри Форнай. Переможця визначатиме окреме дитяче журі. Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/kinofestyval-molodist-ogolosyv-strichky-konkursnyh-program-mizhnarodnyj-kortokometrazhnyj-konkurs-studentskyj-konkurs-dokumentalnyj-konkurs-ta-teen-screen/>

У прокат вийшов документальний фільм «Міста та їхні герої». – К.С.

У прокат вийшов кіноальманах з шести документальних фільмів «Міста та їхні герої». Для цього проєкту в шести містах України, постраждалих від повномасштабного російського вторгнення, – Харкові, Миколаєві, Чернігові, Охтирці, Баштанці та Іванкові – обрали свого героя для документальної картини

про місто. Режисерами стрічок стали О. Гібелінда та А. Литвиненко. Кожен фільм розкриває свою сторінку волонтерства, дієвості та любові до власної країни від українців. Докладніше:

https://zaxid.net/u_prokat_viyshov_dokumentalniy_film_mista_ta_yihni_gero_yi_n1572078

Олександр Щур: Наш фільм – це така виїзна Буча. Не можна всіх привезти в Бучу, але можна «Бучу» привезти до людей по всьому світу. – Оксана Наумова

Художню драму «Буча» знімали на основі реальних подій. Вона розповідає про окупацію Київщини в лютому–березні 2022 року, а також як громадянин Казахстану Костянтин Гудаускас, який отримав притулок в Україні та мешкав у Бучі, рятував людей, вивозячи їх з окупованих територій. 8 жовтня робочі матеріали художнього фільму «Буча» буде презентовано на спеціальній події Art against propaganda із протидії російській пропаганді в Університетському клубі в Нью-Йорку. А до цього вони отримали підтримку на European Film Market Берлінського міжнародного кінофестивалю, кінофестивалі La Biennale di Venezia та Toronto International Film Festival. В інтерв'ю О. Щур розповів, чому взявся за роботу над фільмом і чому важливо демонструвати стрічки про війну в Україні в усьому світі. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217702/2023-10-05-oleksandr-shchur-nash-film-tse-taka-vyizna-bucha-ne-mozhna-vsikh-pryvezty-v-buchu-ale-mozhna-buchu-pryvezty-do-lyudey-po-vsomu-svitu/>

IdeaFilms презентувала у Польщі комедійний серіал «Сусіди назавжди» про взаємини між українською та польською родинами. – Марина Баранівська

4 жовтня українська продакшн-компанія IdeaFilms презентувала на міжнародній телемедіаконференції PIKE у Польщі свій новий проєкт – комедійний серіал «Сусіди назавжди». Актори в серіалі говорять двома мовами – українською та польською. Проєкт створювали за приватні кошти. За сюжетом історія відбувається невдовзі після перемоги України у війні, яку розпочала росія. В основі комедійного проєкту лежать сусідські взаємовідносини між українською та польською сім'ями, які стали жертвами афери: вони купили один і той самий будинок у прикордонному містечку Веселе і тепер змушені жити разом, поки не буде знайдено афериста. Після різних побутових непорозумінь вони стають справжніми друзями. Зйомки серіалу відбувалися протягом весни–літа 2023 року в Києві. Компанія IdeaFilms вже розпочала переговори з польськими партнерами для продовження копродукції першої українсько-польської двомовної комедії. Докладніше:

<https://detector.media/production/article/217707/2023-10-05-ideafilms-prezentovala-u-polshchi-komediynnyy-serial-susidy-nazavzhdy-pro-vzaiemyny-mizh-ukrainskoyu-ta-polskoyu-rodynamy/>

На каналі «Суспільне Культура» в листопаді відбудеться прем'єра серіалу в жанрі мок'юментарі «Карлос в Україні». – Марина Баранівська

Телеканал «Суспільне Культура» повідомив, що готує на листопад прем'єру ігрового телесеріалу в жанрі мок'юментарі під назвою «Карлос в Україні». Проєкт на замовлення Суспільного знімає команда Н. Торжевського, який є головним режисером і продюсером цього серіалу. Фінансування виробництва відбувається за повної донорської підтримки Transtele – Canal France International. У 12 серіях ітиметься про американського журналіста, який приїздить в Україну, щоб зняти документальний проєкт про життя під час повномасштабної війни. Докладніше:

<https://stv.detector.media/vyrobnytstvo/read/8021/2023-10-05-na-kanali-suspilne-kultura-v-lystopadi-vidbudetsya-premiera-serialu-v-zhanri-mokyumentari-karlos-v-ukraini/>

Просвітництво

Projector та Довженко-Центр запускають відеокурс про українську анімацію. – Юлія Поліковська

Projector Creative & Tech Institute спільно з командою Національного центру Олександра Довженка започаткували відеокурс «Коротка історія української анімації», у межах якого слухачі дізнаються про історію становлення та сучасний стан анімаційної індустрії в Україні. «За допомогою курсу можна буде поглибити знання не лише про анімацію, а й про українську культуру загалом – за яких контекстів її творили та творять зараз. Основою дослідження є анімаційна колекція, яку зберігають у Довженко-Центрі в Києві. Студенти вивчать періоди української анімації, особливості кожного з них, переглянуть ексклюзивні фрагменти стрічок та фільми, які дозволять глибше проаналізувати історію індустрії», – йдеться в його анотації. Кураторами курсу стали: А. Пензій, кінознавиця, кінокритикиня, культурна менеджерка, провідна кінознавиця в Довженко-Центрі; О. Оліфер, популяризатор та дослідник українського кіно й анімації, комунікаційний менеджер Довженко-Центру. Загалом курс містить шість відеолекцій. Усі кошти, отримані від слухачів курсу, скерують на відновлення архівних плівок українських мультиплікаційних творів у Довженко-Центрі. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/33138/2023-10-05-projector-ta-dovzhenko-tsentr-zapuskayut-videokurs-pro-ukrainsku-animatsiyu/>

Література. Книговидання

Фестиваль «Міст з паперу» в Ужгороді – воєнне повітря і німецько-українські зв'язки. – Олег Коцарев

27–29 вересня в Ужгороді відбувся літературний фестиваль «Міст з паперу». Його проводять щороку з 2015-го в межах німецько-української інтелектуальної ініціативи, організованої кураторкою Вереною Нольте з Мюнхена. Фестиваль у різні роки побував і в Маріуполі, й у Харкові, Львові, Ваймарі, Мюнхені та в інших містах. Повномасштабна війна, звісно, поставила «Міст з паперу» під загрозу. У 2022-му його влаштували в німецькому Ваймарі. Як кажуть організатори, тоді українську літературу презентували здебільшого українські

письменниці та письменники, котрі були вимушені переселитися до Німеччини. Цьогоріч, оцінивши ситуацію, все ж таки вирішили зробити фестиваль в Ужгороді. Велику увагу приділили українським письменникам, які пішли до війська. Але крім них, у програмі були й ті цивільні письменники та письменниці, які продовжують перебувати в Україні. Також «Міст з паперу» вшановував пам'ять письменниці В. Амеліної, вбитої росіянами цього року під час ракетної атаки в Краматорську, та поета Н. Гончара, який трагічно загинув 2009 року в Ужгороді. Фрагменти текстів А. Чеха й А. Чапая, котрі служать у війську та не змогли приїхати до Ужгорода, читали на окремій події. Натомість інший військовий, Б. Коломійчук, був присутній особисто, читав свою історичну прозу й ділився воєнними враженнями. Німецькі учасники були уважні та компліментарні до українських текстів. «Якщо моєму поколінню належить відіграти якусь роль в історії цього століття, то це роль союзників», – переконана письменниця і перформерка Ульріке Альмут Зандіг. «Письменницька зустріч „Міст з паперу” стала для мене великим подарунком, дозволивши познайомитися з творчістю українських колег. На жаль, надто мало українських авторів публікується в Німеччині. Це має змінитися. Я бачу, що ми, німецькі автори, маємо тут свій обов'язок. Ми повинні вимагати від наших видавництв та агенцій, щоб українська література нарешті посіла те місце, на яке вона заслуговує. Інакше ми багато втрачаємо», – наголосила вона. Докладніше:

<https://chytomo.com/festyval-mist-z-paperu-v-uzhhorodi-voienne-povitria-i-nimetsko-ukrainski-zv-iazky/>

«Ми навчилися стільки всього, чого не планували вчитися»: промова Катерини Калитко на відкритті Lviv BookForum. – Дарія Подвишенна

4 жовтня у Львові стартував 30-й літературний фестиваль і книжковий ярмарок Lviv BookForum. Урочисте відкриття події почалося з виступів організаторів та спонсорів Форуму. Виголосити спеціальну промову на відкритті запросили поетку, перекладачку та волонтерку К. Калитко. Наведено повний її текст. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/kateryna-kalytko-speech-lviv-bookforum/>

Софії Андрухович вручили премію «Зустріч» під час Lviv Book Forum. – Андріана Стахів

Цьогорічну «Зустріч» за найвпливовіший твір художньої літератури отримав роман «Амадока» С. Андрухович, премію вручили письменниці під час 30 Lviv Book Forum. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/sofii-andruxovich-vruchili-premiyu-zustrich-pid-chas-lviv-book-forum>

У Львові презентували книгу про найбільші воєнні злочини росії проти України

У межах 30-го Lviv BookForum у Львівській міськраді презентували книгу «Найстрашніші дні мого життя». Це видання – збірка репортажів проєкту «Свідчить Україна» (The Reckoning Project) про найбільші воєнні злочини першого року великої війни росії проти України. Як зазначають автори, ця книжка є

своєрідним історичним документом. Журналісти, аналітики, юристи, які є частиною The Reckoning Project, у цих матеріалах показують тяглість злочинів і досвід інших російських злочинів – йдеться як і про історичну перспективу, так і про інші країни – Сирію, Чечню. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770152-u-lvovi-prezentuvali-knigu-pro-najbils-i-voenni-zlocini-rosii-proti-ukraini.html>

Три стенди, 43 видавництва, понад 500 книг. Як Україну представлятимуть на Франкфуртському книжковому ярмарку. – Марія Кабацій

18–22 жовтня у Німеччині проходитиме найбільша міжнародна книжкова виставка у світі – Франкфуртський книжковий ярмарок. Участь України у найважливішій події книгарів буде означено слоганом «Fragility of existence» («Крихкість існування»). За наше цьогорічне представництво у Франкфурті відповідають Український інститут книги, Goethe-Institut в Україні, Мистецький Арсенал та Український інститут. Разом вони готують три українських стенди: національний стенд та окремі – від УІ та Мистецького Арсеналу. Тут буде представлено понад півтисячі нових українських видань від майже півсотні наших видавців, відбуватимуться постійні дискусії про війну, її вплив на книжковий ринок та культуру загалом. Також до Франкфурта везуть кілька виставок: це проєкт «Discover Ukraine: Bits Destroyed» про українське монументальне мистецтво 1960–70-х років, онлайн-архів робіт про війну українських художників і художниць «Україна в огні» та виставка ілюстрації «When Everything Matters». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/10/5/256915/>

У Фінляндії презентували книжку про фінську подорож Олександра Богомазова. – Олеся Бойко

У центральній бібліотеці Гельсінкі Ооді відбулася презентація книжки української журналістки Н. Терамає «Богомазов у Фінляндії» про подорож художника до Фінляндії. Фінський перекладач Ееро Балк планує перекласти видання на фінську мову, наразі триває пошук видавництва. Щоб видати книжку, потрібно зробити мистецьку виставку українського авангарду, до якої приурочити вихід «Богомазова у Фінляндії». «Тут дуже потрібно отримати підтримку українських державних інституцій, оскільки це робота в полі деколонізаційної політики», – додає Терамає. Докладніше:

<https://chytomo.com/149225-2/>

Музейна справа

Українські музеї отримали відзнаки на престижному міжнародному фестивалі у Словенії

Українські музеї стали лавреатами спеціальної відзнаки «Герої культури слов'янської спадщини» на «ŽIVA AWARD 2023» у Словенії, повідомив директор Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка Б. Тихолоз. Окрім зазначеного закладу, відзнаки отримали: Дніпровський національний історичний музей імені Дмитра Яворницького; Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка; Комунальний заклад «Кми-

тівський художній музей ім. Ю. Буханчука» Житомирської обласної ради; Комунальний заклад «Хмельницький обласний художній музей»; Музей народної архітектури та побуту у Львові імені Климентія Шептицького; Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова; Одеський художній музей. Згідно з офіційним пресрелізом, «ці українські музеї вирізняються своєю цілеспрямованістю та прагненням захистити українську культурну спадщину, національну ідентичність і громадян перед викликами теперішнього лихоліття і воєнних руйнувань». Нагородження відбувалося у Братиславі, в стародавніх мурах Братиславського Граду – замку, що височить над Дунаєм, а сьогодні є частиною Словацького національного музею. Організатори – міжнародна неурядова організація «Форум слов'янських культур» (з головним офісом у Любляні, Словенія). Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770191-ukrainski-muzei-otrimali-vidznaki-na-prestiznomu-miznarodnomu-festivali-u-slovenii.html>

У Франківську відкрили виставку з оцифрованими експонатами про історію Маріуполя

Маріупольський краєзнавчий музей, який був найстарішим та найбагатшим на Донеччині, на початку повномасштабного вторгнення зруйнували росіяни. Однак він продовжує «жити» у віртуальному вигляді. Жорсткий диск з оцифрованими матеріалами з окупації вивіз співробітник музею О. Горє, який працював там понад 20 років. Він зібрав їх у єдину виставку «Зруйнована, але не знищена» та представив у краєзнавчому музеї Івано-Франківська. Представлено 14 стендів, які розповідають про історію формування міста та музею. Серед цифрових експонатів – зразки писанок, вишивка, картини тощо. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/u-frankivsku-vidkrili-vistavku-z-otsifrovanimi-ekspوناتami-pro-istoriyu-mariupolya>

Охорона культурної спадщини

МКІП пропонує організації ALIPH взяти під патронат зруйновані культурні пам'ятки для реставрації

Допомога ALIPH у відновленні культурних пам'яток, зруйнованих у результаті російської агресії, розширить мережу підготовки фахівців у галузі реставрації. Про це йшлося під час зустрічі т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Р. Карандєєва з представниками Міжнародного альянсу захисту культурної спадщини в зоні конфліктів ALIPH. «Ми просимо розглянути можливість узяти під патронат один або декілька зруйнованих об'єктів культурної спадщини та допомогти у проведенні повного спектру реставраційних робіт. Фокус на конкретних пам'ятках є дієвим підходом, оскільки він сприяє активізації та розширенню горизонтальної співпраці між культурними інституціями, залучає фахівців і розширює мережу підготовки фахівців у галузі реставрації», – зазначив Карандєєв. За його словами, потреби України щодо збереження культурної спадщини поділяються на кілька блоків. Перший – це оперативні потреби, включно з витратними матеріалами для поточних швидких ремонтів. Другий – повне відновлення об'єктів, будівель та артефактів, що є тривалим процесом і вимагає значних зусиль. Третій блок передбачає допомогу від фахі-

вців у галузі реставрації, які мають великий досвід та експертизу. Останній, але не менш важливий блок – діджиталізація, що включає 3D-сканування, створення реєстрів та баз даних. Водночас виконавчий директор ALIPH Валері Фріланд запевнив у готовності фонду надалі надавати сталу допомогу Україні у сфері захисту культурної спадщини. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3770400-mkip-proponue-organizacii-aliph-vzati-pid-patronat-zrujnovani-kulturni-pamatki-dla-restavracii.html>

У Київграді хочуть передати заповіднику «Києво-Печерська лавра» землі на Лаврській. – Big Kyiv

Члени постійної комісії Київради з питань екологічної політики підтримали проєкт рішення, яким Київ має передати Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» у постійне користування земельні ділянки по вулиці Лаврська, 9. Тепер проєкт рішення мають розглянути члени постійної комісії Київради з питань архітектури, містопланування та земельних відносин. Потім документ виноситься на голосування депутатів Київради. Докладніше:

https://risu.ua/u-kiyivradi-hochut-peredati-zapovidniku-kiyevo-pecherska-lavra-zemli-na-lavrskij_n142926

Стан головного собору занедбаний: Мінкульт проводить інвентаризацію храмів Чернігова, якими користувалася УПЦ МП. – Ольга Кацімон

У Чернігові почала працювати державна комісія з приймання-передачі державного майна Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» у власність держави від тимчасових користувачів. «Комісія вже задокументувала руйнування пам'ятки архітектури національного значення – П'ятницької церкви, яка постраждала внаслідок російського ракетного удару 19 серпня 2023 року. Крім того, комісія зафіксувала занедбаний стан Спасо-Преображенського собору, який тривалий час перебував у користуванні релігійної громади УПЦ МП, незадовільний стан Троїцького собору, потреби щодо збереження Успенського собору Єлецького монастиря», – йдеться у повідомленні МКІП. Усього до майнового комплексу заповідника входять 26 пам'яток архітектури національного значення. Особливу цінність серед них становлять: П'ятницька церква, Спасо-Преображенський собор, Троїцький собор, Єлецький Успенський собор. Комісія має визначити невідкладні заходи для збереження пам'яток заповідника й обрати першочергові об'єкти для реставрації. Крім того, звернутися до міжнародних організацій та фондів з розрахунками потреб для проведення реставраційних та консерваційних робіт тих об'єктів, які буде виокремлено роботою Комісії. Джерело:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2049531-stan-golovnogo-soboru-zanedbaniy-minkult-provudit-inventarizatsiyu-khramiv-chernigova-yakimi-koristuvalasya-upts-mp>

У Чернігові тимчасово обмежили доступ до чотирьох храмів для УПЦ МП

У Чернігові Українській православної церкви московського патріархату тимчасово обмежили доступ до 4 храмів, 3 з яких були здані в оренду УПЦ МП

більш, ніж на 30 років. Про це повідомив в.о. генерального директора Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» А. Лісовий. Йдеться про чотири храми, що визнані архітектурними пам'ятками національного значення та розташовані в Чернігові: П'ятницька церква, Спасо-Преображенський собор, Троїцький собор, Єлецький монастир. «Прийнято рішення для того, аби убезпечити нашу культурну спадщину від подальшого руйнування, ми комісійно тимчасово припинили доступ до цих пам'яток, розклавши попередження про те, що пам'ятка знаходиться під охороною держави, і що доступ до неї тимчасово обмежений», – зауважив Лісовий. Докладніше:

<https://espresso.tv/u-chernigovi-timchasovo-obmezhili-dostup-do-chotirokh-khramiv-dlya-upts-mp>

На Чернігівщині представники УПЦ МП намагалися завадити роботі комісії Мінкульту. – «Главком»

Як повідомив журналіст В. Чепурний, московські священнослужителі захвилювалися через перевірку Мінкульту у Спаському соборі та намагалися їй завадити. Докладніше:

https://risu.ua/na-chernigivshchini-predstavniki-upc-mp-namagalisyazavaditi-roboti-komisiyi-minkultu_n142907

Археологи знайшли під Вишгородом ливарний цех часів Київської Русі. – Марина Конопльова

Археологічна експедиція завершила розкопки у Вишгороді та віднайшла залишки ливарного цеху часів Київської Русі, знаряддя праці та побутові артефакти, розповіли у Вишгородському історико-культурному заповіднику. Докладніше:

<https://shotam.info/arkheolohy-znayshly-pid-vyshhorodom-lyvarnyy-tsekh-chasiv-kyivskoi-rusi/>

Бібліотечна справа. Читання

Завжди відкриті, завжди без гостей: чому українці втрачають інтерес до бібліотек? – Віктор Круглов

Генеральний директор видавництва «Ранок» зауважує: «У всі часи бібліотеки вважалися важливими інституціями для розвитку культури та освіти, забезпечуючи вільний доступ до інформації. Проте нині, в Україні, спостерігається зниження показників відвідуваності бібліотек. У європейських країнах навпаки – черги з відвідувачів. То що ж не так із сучасними „аптеками для душі” та як вдихнути нове життя в бібліотеки? Дослідницька агенція Info Sapiens оприлюднила невітніші дані опитування, яке було проведено на замовлення Українського інституту книги. Виявилось, що 88% українців ніколи або майже ніколи не беруть книжок у бібліотеках. У Франції показник відвідуваності бібліотек дорівнює 73%. Здавалося б, цілком логічно, що цифрова трансформація, розвиток технологій, онлайн доступ до різноманітних ресурсів поступово витісняє бібліотечну книгу. Виникає питання: а чи потрібні бібліотеки в сучасному світі та які їхні функції наразі? Зазначу вкотре, бібліотеки є невід'ємною частиною культурного та освітнього життя суспільства, і їхнє функціонування надважливе для

забезпечення доступу до знань, культурних цінностей та освіти. А книга – є зброєю, і ця зброя сьогодні теж вирішує майбутнє нашої країни. Нині українські бібліотеки недоотримують фінансування від громад, відтак не поповнюються бібліотечні фонди, що сприяє поступовому їх занепаду. Це вірний шлях до культурного програшу. Чому? Бо водночас наш ворог – росіяни – активно насаджують своє культурне мислення та пропагандистські наративи на тимчасово окупованих територіях. І роблять це за допомогою бібліотек. Мільйони рублів міністерство культури російської федерації витрачає на закупівлю та поширення російських книжок серед українського населення півдня та сходу на окупованих територіях. Підтримка та розвиток бібліотечних фондів в Україні має стати державним інтересом та бути сталою, аби повернути читачів до тенденції відвідування книгозбірень. Окрім змін у споживацьких звичках, важливо також відзначити, що книги, які знаходяться у бібліотеках, часто не відповідають інтересам та потребам сучасної аудиторії. Основна їх частина складається переважно зі старих видань і класичних творів, видань російською мовою, а сучасних книг на полицях не спостерігається. Питання реформи бібліотечної галузі регулярно обговорюється проте воно рідко висвічується в профільних відомствах і досі залишається невирішеним у діяльності професійної бібліотечної спільноти. Хоча була розроблена стратегія розвитку бібліотек України до 2025 року, вона досі не була впроваджена на практиці, і новий „Закон про бібліотеки і бібліотечну справу” не отримав затвердження. Попри фінансову скруту в країні, не варто сумніватися в роботі бібліотек та соромитися підтримувати їхнє функціонування. Бібліотеки мають орієнтуватися на різну аудиторію від дошкільнят до людей похилого віку, забезпечуючи вільний доступ до різноманіття книг. Проблема підтримки як культурної галузі в цілому, так і бібліотек зокрема бере свій початок ще з початку становлення незалежності України. Нині ця проблема потребує комплексного вирішення. В умовах сьогодення, бібліотеки можуть брати на себе й інші різні функції. До прикладу, стати центрами розвитку громад. На цьому наголошує виконавча директорка БФ „Бібліотечна країна”, членкиня правління ГО „Мережа захисту національних інтересів «АНТС»” Л. Шум, зазначаючи, що бібліотеки – це вагомий рушій економічного розвитку громади. У світі вже є багато досліджень, які доводять що бібліотеки впливають на кількість робочих місць у громаді, на загальний рівень розвитку, на відкриття малих підприємств. У довгостроковій перспективі це сприяє підвищенню економічної спроможності громади. На початку липня 2023 року в Великій Британії було оприлюднене дослідження щодо діяльності локальних бібліотек. Та от, бібліотеки Англії надають безкоштовних послуг для читачів щонайменше на 3,4 мільярда фунтів стерлінгів щорічно. Утримання бібліотеки окуповується в шестикратному розмірі. Надаючи безкоштовні послуги, бібліотеки впливають на соціальний капітал, примножуючи економічні прибутки громади. Разом з тим, аби залучати читачів, бібліотеки мають змінювати формати роботи. Найважче дається робота з молоддю, тому важливо вивчити запити молодого покоління, зазначає Л. Шум. Є багато прикладів бібліотек, що пропонують різні активності: користування цікавими гаджетами, до прикладу, окулярами віртуальної реальності, участь у тихих вечірках та квартирниках, кулінарних майстер-класах, подібних до тих, що практи-

кують у канадських бібліотеках, та багато іншого. Усе це видозмінює ставлення до бібліотек, а цікаві активності заохочують ширшу аудиторію до їх відвідування. Тож, щоб зробити бібліотеки привабливішими для українців, потрібно внести зміни у їхнє фінансування, структуру та роботу. І лише за цих умов книгозховища стануть не лише місцем для читання, але й центрами культурної активності й навчання, та будуть впливати на розвиток суспільства». Джерело:

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/578268_zavzhdi_vidkriti_zavzhdi_bez_gostey.html

У сільській бібліотеці старі запилені книжки? Це не так! Як на Одещині бібліотекарка у другому поколінні створює власні проєкти. – Марина Мрук

О. Рожнатова – бібліотекарка у другому поколінні, вона своєю натхненною працею доводить, що може бути інакше, ніж старі запилені полиці з давніми неактуальними книжками. У 2011 році жінка повернулася з нецікавої для неї роботи бухгалтером у рідне село Холодна Балка на Одещині. Попри всі стереотипи, саме місцева бібліотека першою відкрила інтернет-клуб у 2013 році, а нині регулярно поповнює книжковий фонд на 200–300 книжок у рік. Рожнатова розповідає про комп'ютери від Білла Гейтса, арттерапію для дітей на початку вторгнення та що роблять з книжками російською. Докладніше:

<https://shotam.info/u-silskiy-bibliotetsi-stari-zapyleni-knyzhky-tse-ne-tak-yak-na-odeshchyni-bibliotekarka-u-druhomu-pokolinni-stvoriue-vlasni-proiekt/>

Релігія

Нардепи зібрали 226 голосів для заборони московського патріархату. – «Главком»

5 жовтня депутати Верховної Ради зрушили з місця питання заборони московської Церкви в Україні. Зокрема було зібрано необхідних 226 голосів, аби законопроект про заборону діяльності УПЦ МП було винесено на голосування, повідомила народна депутатка І. Геращенко. Докладніше:

https://risu.ua/nardepi-zibrali-226-golosiv-dlya-zaboroni-moskovskogo-patriarhatu_n142910

Неврегульований статус УПЦ може призвести до промосковського реваншу, – о. Сергій Прокопчук. – Тарас Антошевський

В інтерв'ю о. Сергій Прокопчук, настоятель Свято-Миколаївської парафії с. Стара Рафалівка Сарненської єпархії розповідає про те, що відбувається в УПЦ МП, бачення майбутнього клиру, який не погоджується з політикою свого керівництва, про діалог з ПЦУ та роль Вселенської патріархії у цьому. Докладніше:

https://risu.ua/nevregulovaniy-status-upc-mozhe-prizvesti-do-promoskovskogo-revanshu--o-sergij-prokopchuk_n142930

В УПЦ МП звинуватили СБУ в «розпалюванні релігійної ворожнечі»

Синодальний юридичний відділ УПЦ МП 5 жовтня дав коментар у зв'язку з появою на офіційному сайті Служби безпеки України новини під назвою «З початку повномасштабної війни СБУ викрила понад 60 кліриків УПЦ

МП, які працювали на рф, продавали зброю і дитячу порнографію». В УПЦ МП заявили, що СБУ такою новиною проводить односторонню кампанію переслідування УПЦ та формує «негативний образ УПЦ та її священнослужителів в інтересах третіх осіб». Докладніше:

https://risu.ua/v-upc-mp-zvinuvatili-sbu-v-rozpalyuvanni-religijnoyi-vorozhnechi_n142921

Міжнародне співробітництво

Українська книжкова полиця з'явилася у Стамбульському університеті.
– Марина Конопльова

У Стамбульському університеті офіційно відкрито другу українську книжкову полицю в Туреччині, повідомило Генеральне консульство України в Стамбулі. Захід відбувся в межах ініціативи «Українська книжкова полиця», що реалізується під патронатом О. Зеленської. Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainska-knyzhkova-polychka-z-iavylasia-u-stambulskomu-universyteti/>

Підтримка України у світі

Джилліан Андерсон закликала допомагати дітям України. – Микола Потика

Відома актриса і письменниця Джилліан Андерсон закликала донатити на потреби українських дітей, які постраждали від війни. Відеозвернення вона опублікувала у своєму Instagram. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/dzhillian-anderson-prizvala-pomogat-detyam-ukrainy/>

ЮНЕСКО створить віртуальний музей з тривимірними зображеннями викрадених витворів мистецтва. – The Guardian

База Інтерполу містить дані понад 52 тис. культурних об'єктів і артефактів, викрадених з музеїв, колекцій і археологічних пам'яток по всьому світу, тому на основі цієї бази ЮНЕСКО планує відкрити у 2025 році віртуальний музей вартістю 2,5 мільйона доларів, спрямований на підвищення обізнаності громадськості про торгівлю людьми та унікальну важливість культурної спадщини. Відвідувачі зможуть переміщатися по ряду віртуальних просторів, що містять детальні 3D-зображення артефактів, кожен з яких супроводжується матеріалами, що пояснюють їхнє унікальне культурне значення, включаючи історії та свідчення експертів. Докладніше:

<https://espresso.tv/yunesko-stvorit-virtualniy-muzey-z-trivimirnimi-zobrazhennyami-vkradenikh-vitvoriv-mistetstv>

В онлайн-кінотеатрах рф планують показувати бразильські мильні опери 90-х

Через розв'язану росією війну в Україні найбільші голлівудські студії, зокрема Disney, Warner Bros, Sony Pictures, Paramount, Universal, вийшли з російського ринку. Така ж ситуація і зі стрімінговими сервісами. Зокрема, Netflix припинив роботу в росії у травні 2022 року. Тож росіяни вирішили придбати права на показ старих мексиканських та бразильських серіалів. Онлайн-кінотеатри росії почали перемовини про те, щоб придбати права на показ мильних опер, які були популярними в 90-х роках. Посилаючись на джерела в галузі та представників сервісів, російські ЗМІ пишуть, такі серіали, як «Дика Роза», «Рабиня Ізаура», «Багаті теж плачуть» можуть знову стати популярними у російських глядачів, оскільки «зараз люди готові активно переглядати старі фільми, а також зацікавитись новими, як це сталося з турецькими серіалами». Докладніше:

<https://tabloid.espreso.tv/v-onlayn-kinoteatrakh-rf-planuyut-pokazuvati-brazilski-milni-operi-90-kh>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm